

[Formanden.]

4) *Forespørgsel til statsministeren af Aksel Larsen m. fl.*

5) *Eneste behandling af:*

Forslag til beslutning af folketinget (af Aksel Larsen m. fl.).

Mødet hævet kl. 23⁴⁵.

12. møde.

Torsdag den 26. oktober kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om et ekstraordinært tillæg til alders- og invaliderentemodtagere og forslag til lov om ændringer i folkeforsikringsloven om forhøjelse af grundbeløbene til rentemodtagere m. v. har afgivet betænkning over begge de nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede statsminister, for at han kan give tinget en meddelelse.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Ved mødets afslutning i går aftes her i tinget udtalte jeg, at under almindelige forhold ville udgangen af afstemningen have fået øjeblikkelige politiske konsekvenser, men at ministeriet i betragtning af de særlige omstændigheder ville tage den foreliggende situation op til overvejelse.

Resultatet af disse overvejelser er blevet, at ministeriet har besluttet at demissionere. Jeg har i dag meddelt Hans Majestæt Kongen ministeriets beslutning og vil efter dette møde indgive ministeriets demissionsbegæring.

Jeg vil gerne overfor det høje ting nærmere motivere ministeriets standpunkt.

Folketingsvalget den 5. september i år betød ingen klar afgørelse af styrkeforholdet her i rigsdagen; det var derfor naturligt, at der måtte finde drøftelser sted om den fremtidige regerings sammensætning. Således som den parlamentariske situation var, fandt jeg det rigtigt at tilråde kongen at rådføre sig med de politiske partier om de forskellige muligheder for en regeringsdannelse. De derefter stedfundne forhandlinger viste, at der ikke var parlamentarisk grundlag for dannelsen af en ny regering, og den socialdemokratiske mindretalsregering måtte fortsætte.

Straks efter regeringsforhandlingernes afslutning og inden udarbejdelsen af ministeriets programtale sammenkaldte jeg repræsentanter for de demokratiske politiske partier og opfordrede disse til at gå ind i en drøftelse med ministeriet med det formål at søge tilvejebragt et fælles grundlag for løsningen af landets vanskelige økonomiske problemer. Fra oppositionspartiernes side udtaltes klart, at man ikke ønskede at deltage i en sådan drøftelse, men ville afvente regeringens fremsættelse af forslag på rigsdagen.

Ved rigsdagens åbning gav jeg igen udtryk for, at ministeriet ville tilstræbe at samle alle ansvarsbevidste demokratiske kræfter til løsning af tidens opgaver uanset den forskel i opfattelsen og i interesser, som overfor de enkelte problemer naturligt måtte gøre sig gældende. Ved forelæggelsen af finansloven og prisloven straks efter samlingens åbning fremhævede både finansministeren og handelsministeren på samme måde ministeriets beredvillighed til samarbejde. Og under den politiske debat ved finanslovens første behandling udtalte jeg:

„Det er klart, at vi under de kommende forhandlinger vil gøre *vore* synspunkter gældende, og det er lige så klart, at vi vil tage det fornødne hensyn til *andres* anskuelser. Men vi kan ikke acceptere den opfattelse, at det er vor opgave at fremsætte forslag og arbejde efter oppositionens diktat. Det kan ikke være meningen, at socialdemokratiet, fordi vi under de nuværende vanskelige forhold har måttet påtage os at danne regering, ikke skulle have adgang til at præge lovgivningen og de nødvendige forholdsregler. Hvis dette er oppositionens mening, eller hvis vi bringes i en situation, hvor det ikke er muligt for os at få gennemført fornødne foranstaltninger for at rette landets økonomi op — ja, hvis det sker, vil vi drage konsekvensen, og de kræfter, der fremkalder denne situation, må da tage ansvaret herfor.“

Allerede ved afslutningen af denne debat fik ministeriet lejlighed til at vise sin vilje til samarbejde. Venstre og det konservative folkeparti fremsatte et forslag til dagsorden vedrørende værneskatten. Heri var indeholdt krav om forskellige vigtige ændringer i det fremsatte, men endnu ikke behandlede lovforslag — en i sig selv højst ekstraordinær fremgangsmåde. Ministeriet ydede sin positive medvirken til opnåelse af enighed, således at dagsordenen kunne vedtages også med regeringens stemmer; de udtalelser, som blev fremsat